

Μεσοποταμία

(ανάμεσα στους ποταμούς Τίγρη και Ευφράτη)

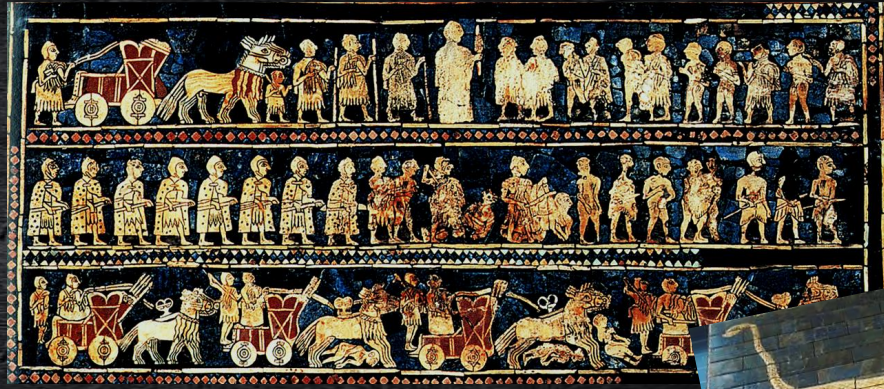
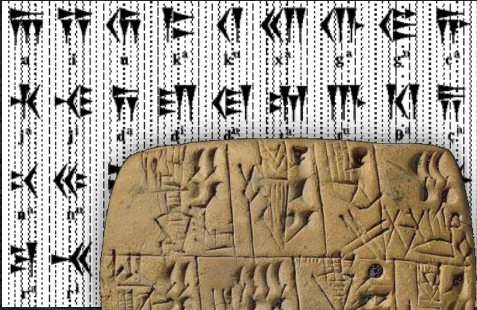
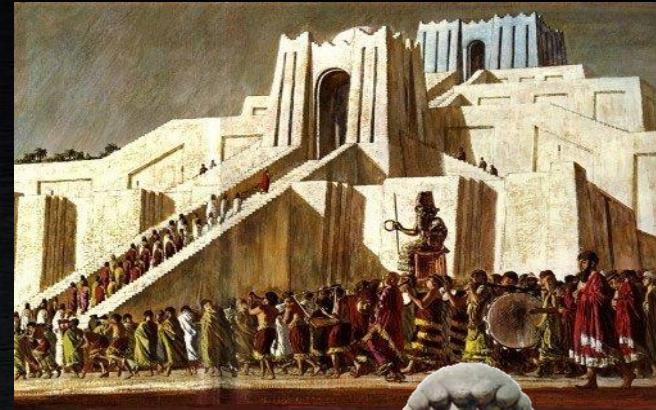
Σουμέριοι, Χετταίοι, Κασσίτες, Ακκάδες, Ασσύριοι και Βαβυλώνιοι
Σούμερ = Νότια και Ακάντ = Βόρεια

Πιο συγκεκριμένα:

Η περιοχή της Μεσοποταμίας κατοικήθηκε από το 5000 π.Χ. περίπου.

Οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής ήταν οι Σουμέριοι, ακολούθησαν οι Ασσύριοι και στη συνέχεια οι Βαβυλώνιοι, οι οποίοι δημιούργησαν μια τεράστια αυτοκρατορία.

Μεσοποταμία

Κύρια Χαρακτηριστικά:

- Ανακάλυψη: τροχού, άροτρου, γραφής (σφηνοειδής), αριθμών*
- Οργανωμένες πόλεις (οικίες, εργαστήρια, ναοί, ανάκτορα, τείχη)
- Ζιγκουράτ: 2100 - 2000 π.Χ Έταν αρχαία μνημειακά κτίσματα σε μορφή πυραμίδας
- Σύνδεση Αρχιτεκτονικής και γλυπτικής κυρίως ανάγλυφα
- Υλικά δόμησης : πέτρες – Εφυαλωμένα τούβλα
- Εμφανίζεται η αψίδα ως σημαντικό αρχιτεκτονικό στοιχείο αλλά και η εξέδρα
- Αναπτύξαν την τέχνη της μεταλλοτεχνίας (χρήση κραμάτων, εμπιεστική και ένθεση μετάλλου)

*ένα σύστημα που βασίζεται στον αριθμό 60 με το οποίο μέχρι σήμερα μετράμε την ώρα και τις μοίρες.

Ανακάλυψη: τροχού και άροτρου

Οι Σουμεριοί ανακάλυψαν τη γραφή, (σφηνοειδής) πράγμα που επέτρεψε την καταγραφή των γεγονότων και συνεπώς την ανάπτυξη και τη διάδοση του πολιτισμού της περιοχής. Επίσης ανακάλυψαν τον τροχό, το άροτρο και το σύστημα μέτρησης του χρόνου με βάση τον αριθμό 60.

Οι Ασύριοι επινόησαν πολεμικές τακτικές και πολιορκητικές μηχανές που τους κατέστησαν σχεδόν αήττητους. Η Ασσυριακή τέχνη ήταν κυρίως φορέας προπαγανδιστικός της δύναμής τους.

Ο πολιτισμός των Σουμερίων αναπτύχθηκε κυρίως στις πόλεις Ουρ, Ουρούκ και Λαγκάς. Οι γραφείς κατέγραφαν τις πληροφορίες με καλάμι επάνω σε πέτρινες πλάκες.

Σφηνοειδής γραφή: επέτρεψε την καταγραφή των γεγονότων και συνεπώς την ανάπτυξη και τη διάδοση του πολιτισμού

➤ Κατάλογος Σουμέριων βασιλέων

Ο κατάλογος περιλαμβάνει τους Σουμέριους βασιλείς και συντάχθηκε το 1820 π.Χ. επάνω σε έναν ορθογώνιο πλίνθο. Στο επάνω του τμήμα γράφει:

“Η Ουρούκ χτυπήθηκε με τα όπλα.
Η βασιλεία μεταφέρεται στην Ουρ.
Στην Ουρ ο Ουρ Ναμμού, έγινε βασιλιάς και βασίλεψε 8 χρόνια.
Ο Σουλγκί, γιος του θεϊκού Ουρ- Ναμμού έγινε βασιλιάς και
βασίλεψε 48 χρόνια”

➤ Κυλινδρική σφραγίδα

Κυλινδρικοί σφραγιδόλιθοι:
ήταν φιλοτεχνημένοι με αναπαραστάσεις κυρίως
θρησκευτικού και μυθολογικού περιεχομένου.

Σουμεριακή κυλινδρική σφραγίδα του βασιλιά Ουρ - Ναμμού

Οι Σουμέριοι ανέπτυξαν και αξιόλογη λογοτεχνία.

➤ Στη Μεσοποταμία ανέπτυξαν αξιόλογη λογοτεχνία:
Η επική ποίηση του Γκίλγκαμες είναι το πρώτο
σημαντικό ποίημα στην ιστορία της ανθρωπότητας..

*Ήρθε η ώρα να φανερώσω στον κόσμο αυτόν που τα είδε όλα, να διηγηθώ την ιστορία εκείνου
που τα γνώρισε Όλα.*

*Είδε το Μεγάλο Μυστήριο, γνώρισε το Κρυμμένο: απέκτησε τη γνώση όλων των εποχών
πριν από τον Κατακλυσμό. Ταξίδεψε πέρα κι από το πιο μακρινό, ταξίδεψε πέρα από τα όρια
του εαυτού του κι έπειτα σκάλισε την ιστορία του στην πέτρα.*

*Αυτός ο μεγάλος ήρωας που απέκτησε κάθε Γνώση που μπορεί να αποκτήσει άνθρωπος,
λεγόταν Γκιλγκαμές, κι ήταν αυτός που έχτισε τη θαυμαστή πόλη Ουρούκ.*

Κοιτάξτε το μεγαλείο αυτής της πόλης, τα θεόρατα τείχη της...

*Κι εδώ, στη βάση κάτω από τις τεράστιες πύλες της, στα θεμέλια των τειχών της πόλης,
μια πέτρα πολύτιμη που πάνω της είναι σκαλισμένη η διήγηση των περιπετειών του
Γκιλγκαμές, η ιστορία που θα σας διηγηθώ.*

Στην Αρχιτεκτονική εμφανίζονται:

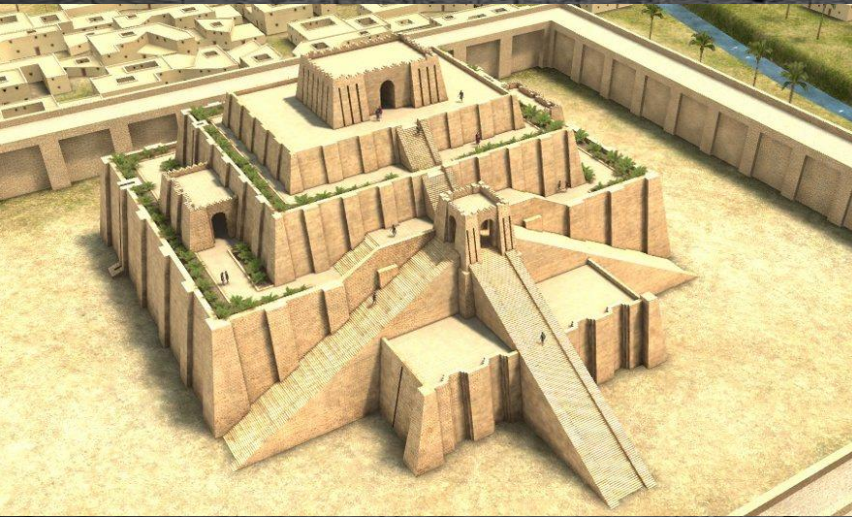
- η αψίδα
- η αντηρίδα (συγκρατεί το βάρος) και η πλινθόκτιστη κεκλιμένη εξέδρα
- επιφάνειες με επένδυση κεραμικών κωνικού σχήματος μωσαϊκών (σαν ψηφίδες)
- εφυαλωμένα πλακίδια

- Στα αυτοκρατορικά παλάτια της πόλης Uruk υπήρχαν επιφάνειες με επένδυση κεραμικών ψηφίδων κωνικού σχήματος (2η χιλιετία π.Χ.)

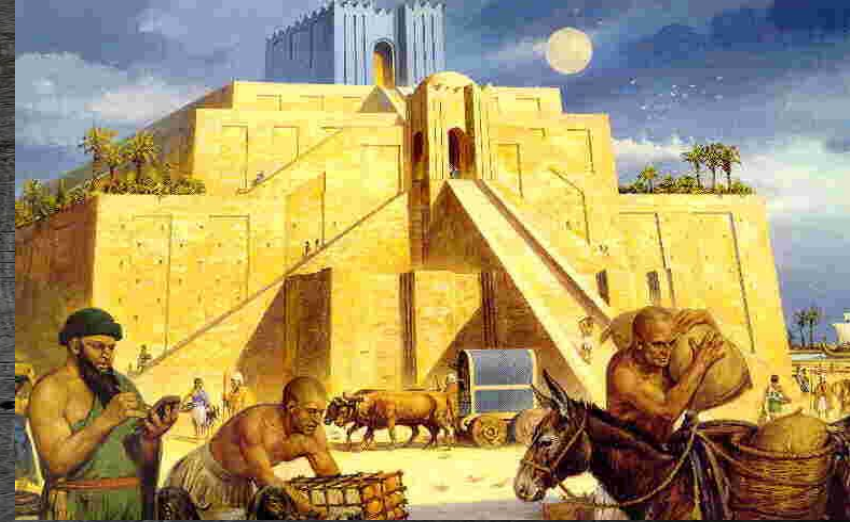

➤ Ζιγκουράτ:

2100 - 2000 π.Χ (αρχαία πλινθόκτιστα βαθμιδωτά κτίσματα σε μορφή πυραμίδας)

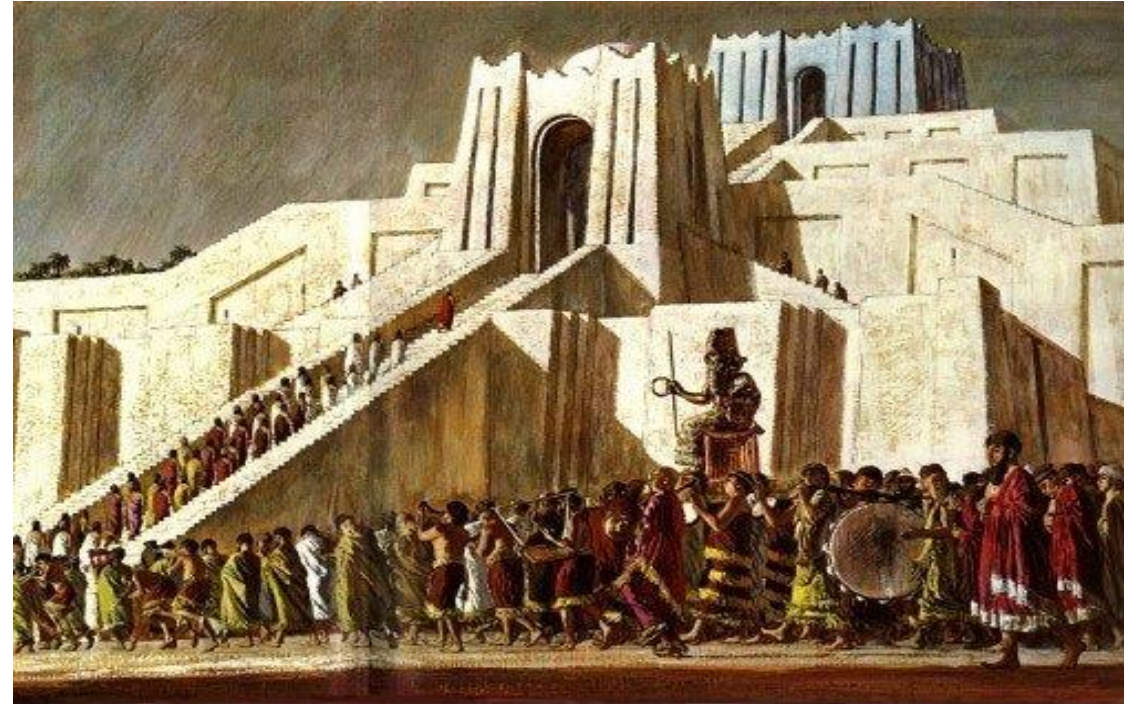

Ζιγκουράτ της Ουρ (2100 π.Χ.)

Σε κάθε πόλη της Μεσοποταμίας υπήρχαν τα ζιγκουράτ (ναοί).
Ήταν φτιαγμένα από πλίνθινα κλιμακωτά επίπεδα.

Ο ναός του θεού της Σελήνης ήταν τοποθετημένος στην κορυφή του ζιγκουράτ, σύμβολο της φυσικής και πνευματικής ανωτερότητας του θεού (δεν έχει διατηρηθεί).

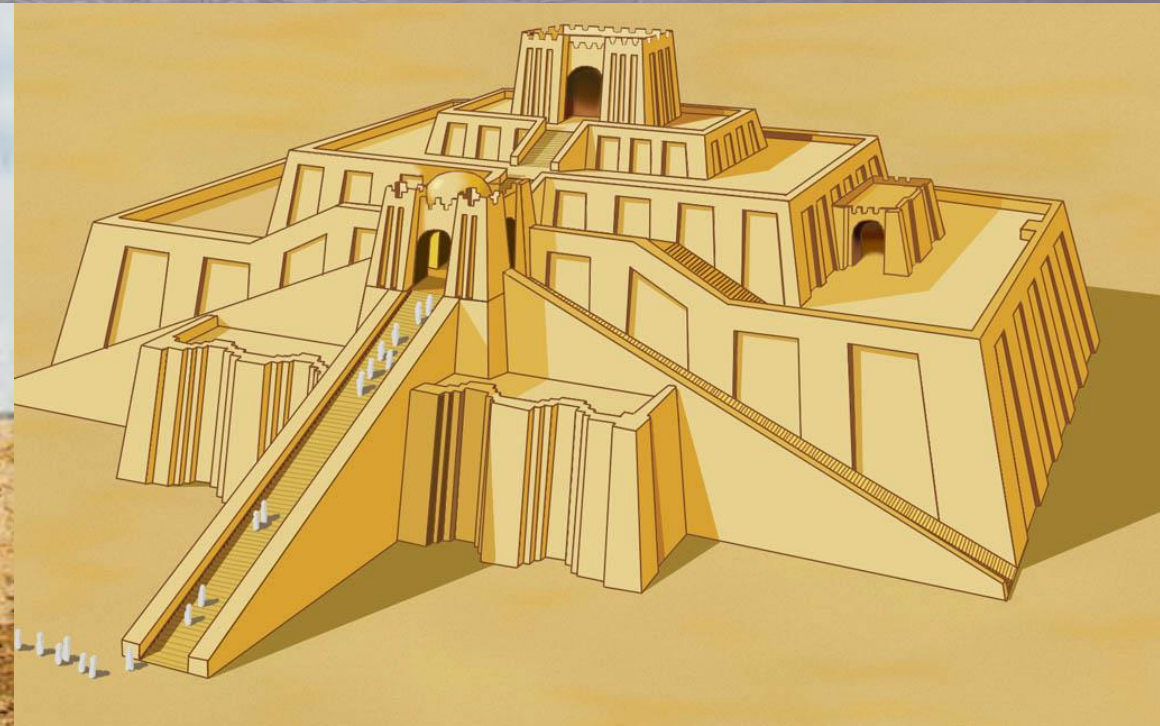

Οι τρύπες στο περίβλημα του ζιγκουράτ ίσως να είχαν ανοιχτεί για να μη σκάσουν τα πήλινα τούβλα την περίοδο των βροχών.

α. Πώς ονομάζεται ο ναός της φωτογραφίας;

β. Σε ποιες περιοχές υπήρχαν οι συγκεκριμένοι ναοί και από τι υλικό ήταν φτιαγμένοι;

γ. Πού τοποθετούσαν τον ναό του θεού της Σελήνης στα συγκεκριμένα κτίσματα και τι συμβόλιζε;

δ. Ποιον ρόλο θεωρείται ότι εξυπηρετούσαν οι τρύπες στο περίβλημά τους;

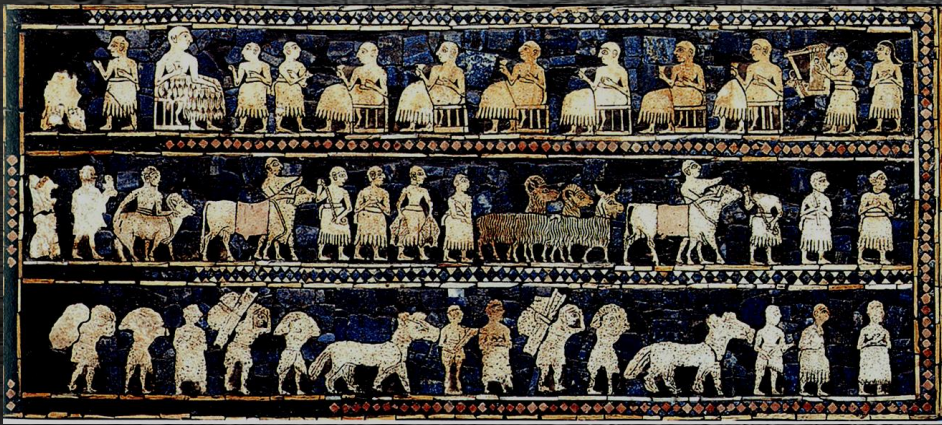

Γλυπτική: αλαβάστρινα ειδώλια που προσεύχονται.
Σε όρθια στάση με φαρδείς ώμους και καμπανόσχημες φούστες ή χιτώνες.
Στα πρόσωπά τους κυριαρχούν τα μεγάλα μάτια διακοσμημένα με λαζουρίτη ή μαύρο
ασβεστόλιθο που κοιτάζουν με δέος
το μακρινό θεϊκό φως.

➤ Οι Σουμέριοι την 3η χιλιετία π.Χ. έφτιαχναν επιφάνειες με ένθεση ημιπολύτιμων υλικών.

Λάβαρο της Ουρ. Τμήμα στήριξης μουσικού οργάνου (2500 π.Χ.)

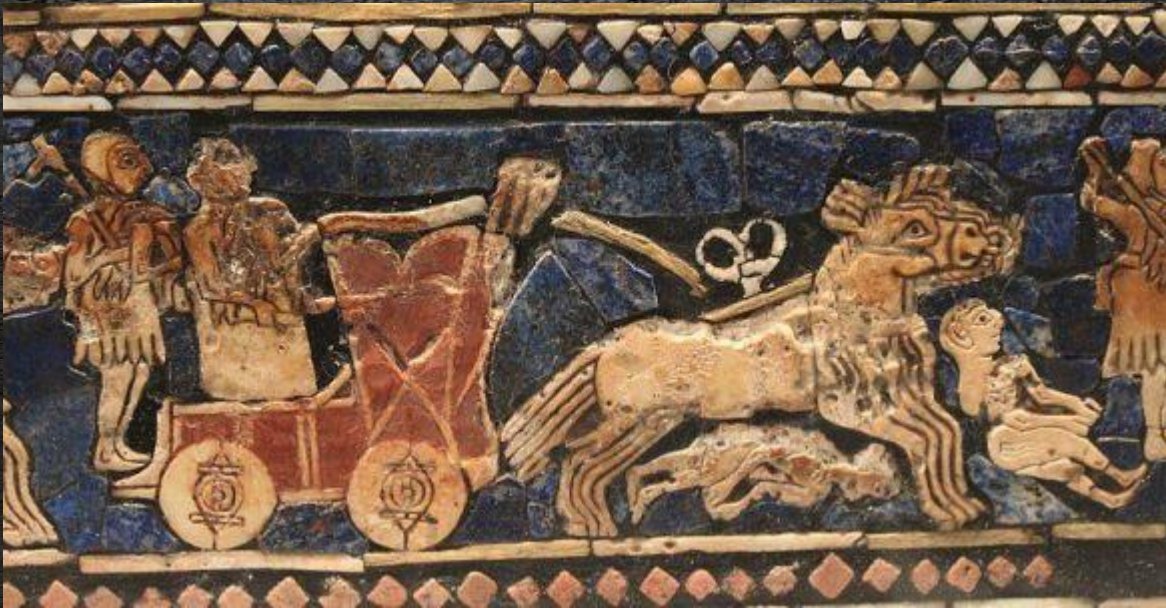
Υλικά: ψηφιδωτό με κοχύλια, λαζουρίτη, κόκκινο ασβεστόλιθο επάνω σε ορυκτή άσφαλτο

Η μια πλευρά απεικονίζει μια επιτυχή εκστρατεία του βασιλιά της πόλης Ουρ:
Ο βασιλιάς με την ακολουθία του και πολλοί αιχμάλωτοι που οδηγούνται προς αυτόν.
Στη μέση αιχμάλωτοι οδηγούνται από πεζούς στρατιώτες. Στην κάτω λωρίδα, άρματα ανοίγουν
δρόμο επάνω από πτώματα του εχθρού. (εικ. 3 σελ. 28 του βιβλίου)

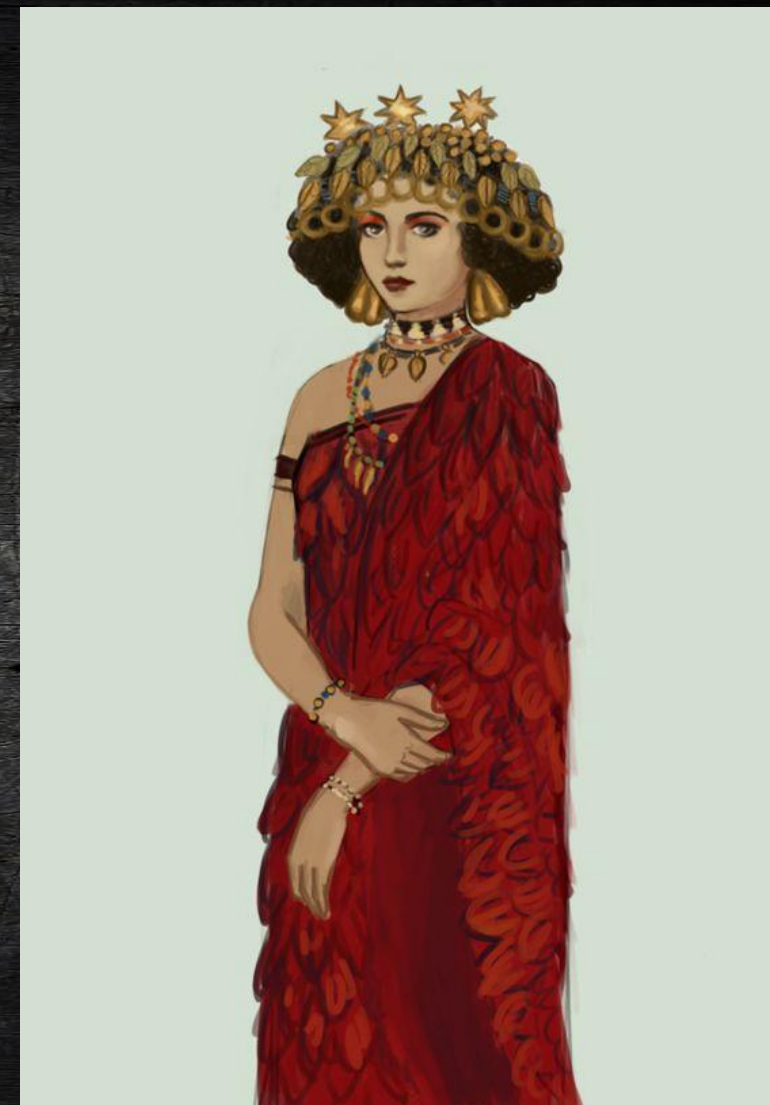
ΤΕΧΝΙΚΉ: Ένθετο//αυτό που έχει προσαρμοσθεί με ένθεση// πρόσθετο

Η χρυσή κεφαλή γενειοφόρου
ταύρου
που βρέθηκε
προσαρμοσμένη σε άρπα
από το βασιλικό νεκροταφείο
της Ουρ
(3η χιλιετία π.Χ.)

Κόσμημα- Μεσοποταμία
Βασιλικός στολισμός της Που Αμπί από την Ούρ

➤ Η Πύλη της Ιστάρ στη Βαβυλώνα 575 π.Χ.

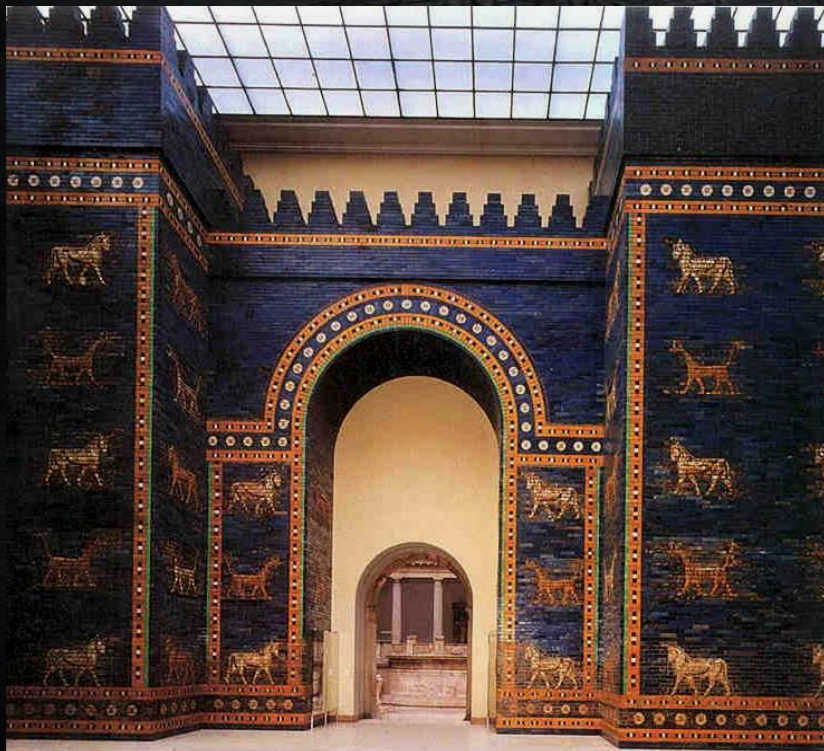
Ηταν μία από τις έξι πύλες του ανακτόρου του Ναβουχοδονόσορα, στο οποίο ανήκαν οι κρεμαστοί κήποι και ο πύργος της Βαβέλ (διάβασε την εικ. 4, σελ. 29 του βιβλίου).

Η Πύλη της Ιστάρ είναι χτισμένη από τούβλα με εφυαλωμένα πλακίδια.

Η αψίδα αποτελεί βασικό δομικό υλικό που θα δούμε αργότερα και σε άλλους μεγάλους πολιτισμούς.

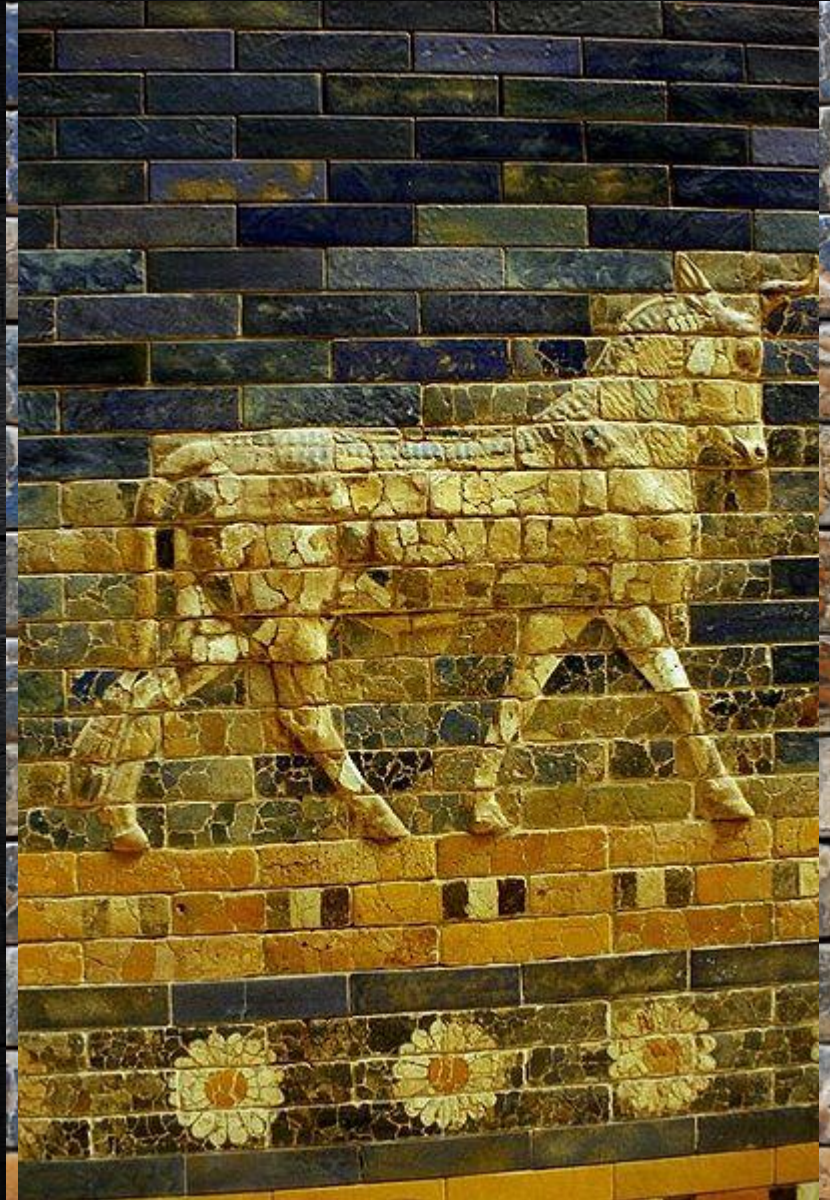
... Υλικά δόμησης : Εφυαλωμένα πλακίδια// τούβλα
Λαζουρίτες, χονδροκόκκινο και χρυσό χρησ/καν στα κτίρια
προσθέτοντας σε αυτά πλούτο.

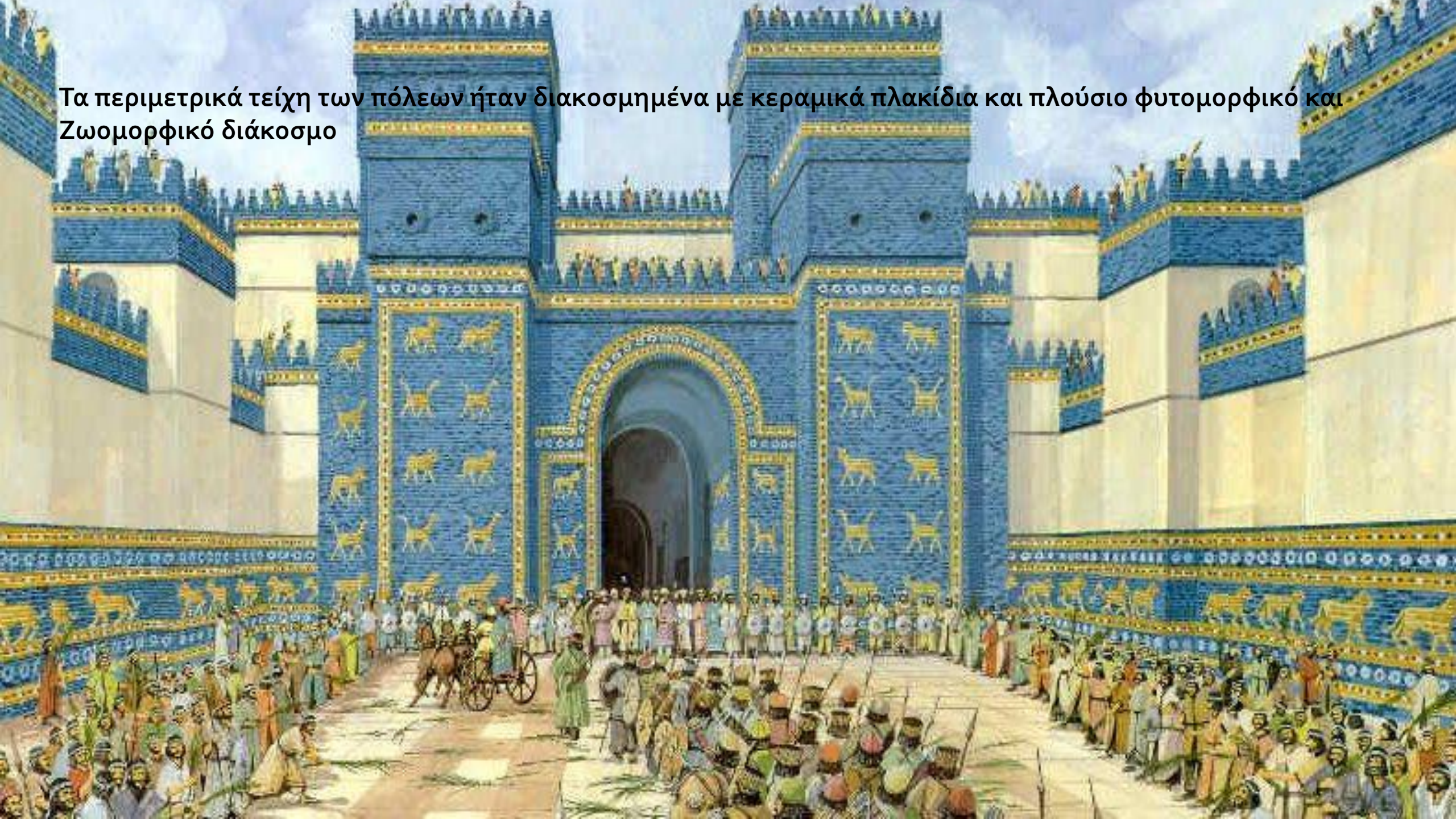
Την Πύλη κοσμούν
παραστάσεις δράκων,
σύμβολο ισχυρού Βαβυλώνιου
θεού, ταύρων -ιερό ζώο
των Σουμερίων- και
λιονταριών.

Όλα τα ζώα
απεικονίζονται σε
τελετουργικό βάδισμα
και πλαισιώνονταν
με εκατοντάδες
μαργαρίτες.

Τα περιμετρικά τείχη των πόλεων ήταν διακοσμημένα με κεραμικά πλακίδια και πλούσιο φυτομορφικό και Ζωομορφικό διάκοσμο

Μεταξύ των λαών της Μεσοποταμίας, ποιοι ήταν εκείνοι που συνέβαλαν στη βελτίωση του επιπέδου ζωής των ανθρώπων, με ποιες ανακαλύψεις και με ποιον τρόπο;

Οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής της Μεσοποταμίας ήταν οι

Πύλη της Ιστάρ (Ιράκ) (7ος-8ος π.Χ. αι.).

- α. Πού μπορούμε να επισκεφτούμε σήμερα την αναπαράσταση της Πύλης;
- β. Ποιο ήταν το υλικό δόμησης και με τι έχει καλυφθεί;
- γ. Ποια πλάσματα αναπαρίστανται στη διακόσμηση της Πύλης και με τι συνδέονται;
- δ. Ποια άλλα μνημεία υπήρχαν ταυτόχρονα στην περιοχή όπου βρισκόταν η Πύλη της Ιστάρ;

Βρες τη σωστή απάντηση:

Η Πύλη της Ιστάρ, έχει κατασκευαστεί από:

- α. μάρμαρο
- β. τούβλο
- γ. γρανίτη

➤ Σύνδεση Αρχιτεκτονικής, γλυπτικής//ανάγλυφου

➤ Λαμασσού (750 π.Χ.)

Φτερωτός τάυρος με ανθρώπινο κεφάλι, φρουρός της πύλης των ανακτόρων της Μεσοποταμίας.

Συνδυάζει τη δύναμη του ζώου με την πνευματική δύναμη του ανθρώπου. (διάβασε σελ 29 του βιβλίου)

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του αγάλματος είναι τα πέντε πόδια: από όποια πλευρά και να το κοιτάξει κανείς εμφανίζεται με τέσσερα πόδια.

(Παρίσι- Λούβρο, Βερολίνο- Μουσείο Περγάμου, Λονδίνο- British Museum)

➤ **Σύνδεση Αρχιτεκτονικής, γλυπτικής (ανάγλυφου)**

Ο Ασσυρμπανιπάλ κυνηγά λιοντάρια.

Αλαβάστρινος ασβεστόλιθος που κοσμούσε το παλάτι, 9ος αι. π.Χ.

Η ασσυριακή τέχνη είχε προπαγανδιστικό χαρακτήρα.

Τι γνωρίζετε για τα ανάγλυφα των παλατιών στη Μεσοποταμία;

Η στήλη του Ναράμ – Σίν - 2.200 π.Χ.

Δείχνει τον Ακκάδα βασιλιά
να πατάει πάνω στους εχθρούς του.

Θριαμβική- νικητήρια στήλη σε μορφή
ανάγλυφου.
(Μουσείο Λούβρου)

Naramsin.

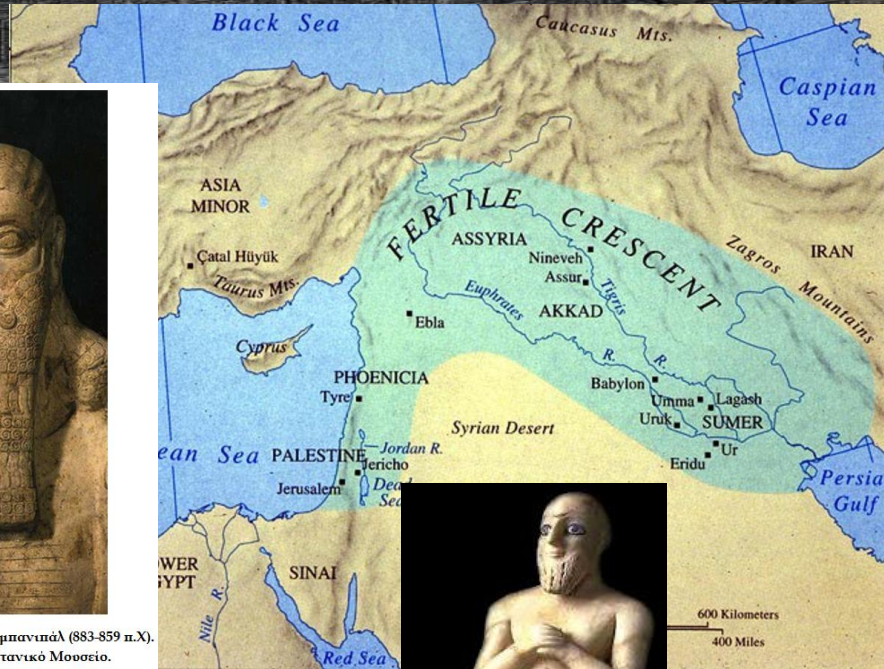

Η πτώση της Βαβυλώνας το 539 π.Χ.
σήμανε το τέλος της καλλιτεχνικής
δημιουργίας.

Χαμουραμπί

Ο βασιλιάς της Ασσυρίας Ασσορμπασιάλ (883-859 π.Χ.).
Κεφαλή αγάλματος στο Βρετανικό Μουσείο.

Ur-Namma,

Σουλγκί - βασιλιάς της Ούρ

α

β

γ

δ

ε

στ

1. ειδώλια που προσεύχονται
2. εφυαλωμένο πλακίδιο.
3. Φτερωτός ταύρος με ανθρώπινο κεφάλι
4. Ανάγλυφο στο Παλάτι του Ασουρμπανιπάλ
5. Ζιγκουράτ: αρχαία κτίσματα σε μορφή πυραμίδας
6. Η Πύλη της Ιστάρ, στη Βαβυλώνα
7. Η στήλη του Ναράμ – Σίν

ζ

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας, δίπλα σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Ανάμεσα στα επιτεύγματα των Μεσοποταμίων λαών, περιλαμβάνεται και η ανακάλυψη του τροχού και του αρότρου.

β. Οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής της Μεσοποταμίας ήταν οι Βαβυλώνιοι.

γ. Οι Αιγύπτιοι ανακάλυψαν τη χρήση των αριθμών, ένα σύστημα που βασίζεται στον αριθμό 60, με το οποίο μέχρι σήμερα μετράμε την ώρα και τις μοίρες.

δ. Οι Σουμέριοι ανέπτυξαν αξιόλογη λογοτεχνία.

ε. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του αγάλματος “Λαμασσού” είναι τα πέντε πόδια.

στ. Το Έπος του Γιλγαμές είναι το πρώτο σημαντικό ποίημα στην ιστορία της ανθρωπότητας.

ζ. Σε κάθε πόλη της Μεσοποταμίας υπήρχαν τα ζιγκουράτ (ναοί) που ήταν φτιαγμένα από πλίθινα κλιμακωτά επίπεδα.

η. Η Πύλη της Ιστάρ είναι φτιαγμένη από μάρμαρο.

θ. Οι Σουμέριοι ανακάλυψαν τη γραφή.

Να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς 1, 2, 3, 4, 5 από τη στήλη Α σε ένα από τα γράμματα α, β, γ, δ, ε, στ. της στήλης Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Σουμέριοι	α. Ένθετη επιφάνεια, μέρος μουσικού οργάνου
2. Μεσοποταμία	β. Σφηνοειδής γραφή
3. Ασύριοι	γ. Φτερωτός ταύρος με ανθρώπινο κεφάλι
4. Λάβαρο της Ούρ	δ. Πολιορκητικές μηχανές
5. Λαμασσού	ε. Ζιγκουράτ
	στ. Αλαβάστρινα ειδώλια που προσεύχονται

Ziggurat

Τα Ziggurat είναι πυραμειδοειδή βαθμωτά κτίσματα, στο πάνω μέρος τους δε, φέρουν ναό/ οικία του αρχιερέα. Τα κτίρια αυτά ήταν μέρος ενός μεγαλύτερου συγκροτήματος, κατασκευασμένες από κίμεις πλίνθους, οι οποίες κάποιες είναι επενδεδυμένες από οπταλίνους.

- Μεγαροειδής αρχιτεκτονική
- ZIGGURAT, βαθμωτά πυραμειδοειδή κτίρια, στην κορυφή τους φέρουν ναό (ο οποίος διαμένει (...) ο αρχιερέας.)
- Ήδη να την αναπόδειξη των προσφορών στις ZIGGURAT

Η αρχιτεκτονική σαν τέχνη έπαιξε μεγάλο ρόλο στην ζωή των λαών της Μεσοποταμίας. Αρχιτεκτονήματα μεγάλης κλίμακας, όπως τα ανάκτορα, οι ναοί και τα θρόνοι, τα πιο αντιπροσωπευτικά κτίσματα της Μεσοποταμίας κάνουν την εμφάνισή τους.

Παράδειγμα επιμέλειας εργασίας Λεύκωμα, (sketchbook) ή Ντοσιέ

Η παρουσίαση δημιουργήθηκε για εκπαιδευτικούς λόγους και δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε αναπαραγωγή του υλικού για εμπορική ή άλλη χρήση.